

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XI. Multa quoque ad ipsum excusandum in universum adducuntur:
perpetua ipsius in proponendis sententiis haesitatio; eiusdem modestia;

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A nec hæreticus ille est, nec habendus est, quem temere dictorum pœnituit. Aliud præterea his verbis suggerit nobis defendendi Origenis argumentum Hieronymus; perperam scilicet ab Ambrosio vulgatos fuisse Codices, quos exercitationis gratia secreto Origenes elucubraverat. Hinc denique refellitur illud Baronij ad A. 232. cap. 10. *At in eo certe minus excusatione dignus esse videtur, quod cum scires sua ab omnibus impugnari, retractatorum nullam ediderit Commentarium; cum ipsi tamen satis oij & temporis superfuerit, ut ad omnes Catholica fidei numeros, cuncta que à se scripta essent, attemperaret: nam & pro retractatorio commentario haberi potest illa ad Fabianum Epistola, & alios insuper fortasse scripsit, vetustate deinde consumptos.*

XI. Quæ ad frangendas Origenis oppugnationum accusationes, eumque adversus calumnias tuendum, & immunem culpa præstandum valere poterant, collegimus: nunc quid ad eum excusandum, & ad conciliandum huic, etiam erranti, hominum favorem conferat, videamus. Virilissimum est imprimis, quod nullam in proponendis opinionibus pervicaciam, nullam in defendendis pertinaciam, quæ præcipua hæreseos nota est, præ se fert, sed fluctuans semper & incertus cogitata sua profert in medium, solenni hac vocula *ἀπορία*, quæ hæsitans est, lectorum animos occupans, & disputationes suas ordiens, eademque consueta obstinatione concludens, qua universos ad alia perscrutanda & proponenda hortatur, paratum se significans à suis discedere, ad meliora transire. Sæpe quidem in libris *ἀπορίων* dubitationem suam fatetur: velut libr. 1. cap. 6. *Quæ quidem à nobis etiam cum magno metu & cautela dicuntur, discutientibus magis & pertractantibus, quam pro certo ac definito statuentibus: indicatum namque à nobis in superioribus est, de quibus manifesto dogmate terminandum sit, quod & pro viribus nos scire putamus, cum determinate loqueremur. Nunc autem disputandi specie magis quam definiendi, prout possumus, exercemur. quod iterat in fine capitis ejusdem, & initio sequentis. De Incarnatione Christi dicturus hæc præfatur libr. 2. *ἀπορίων*, cap. 6. De quo nos non temeritate aliqua, sed quomodo ordo loci deposcit, ea magis que fides nostra continet, quam humane rationis assertio vindicare solet, quam paucissimis profereamus, suspiciones potius nostras, quam manifestas aliquas affirmationes in medium profertentes. Nec aliter suam de anima disputationem accipi vult; ait enim libr. 3. *ἀπορίων*, cap. 8. Verumtamen quod diximus mentem in animam veri, vel si qua alia in hoc videntur aspicere, & discutiat apud se qui legit diligentius & pertractet; à nobis tamen non patentur velut dogmata esse prolata, sed tractandi more ac requirendi esse discutenda: & paulo post: hæc prout potuimus de rationabili anima discutenda magis à legentibus, quam statuta ac definita protulimus. Plena sunt ejusmodi obstinationum omnia, & quibus nonnullas adducit Pamphilus suam pro Origene Apologiam exordiens, ex ejusque habitatione validissimum tuendi ipsius argumentum sumit, idque non semel adversariis objectat. Hinc Gulielmus Parisiensis in part. 1. De universo, cap. 19. hæc scribit: *Hinc est error qui inpositus fuit à quibusdam uni è præcipuis Doctoribus Christianorum, & iste fuit è sapientibus Theologis Græcorum, & vocatus fuit Origenes. Apparuit autem tibi ipsum nullatenus ex sententia & asserione dixisse. Qui minus autem hanc pro Origene excusationem usurpabimus, cum eandem pro Origene discipulo Gregorio Thaumaturgo usurpaverit Basilius Epist. 64? Merito itaque Iohannes Picus Mirandulanus, secundo articulo Apologiæ pro Origene, probat eum, si**

E quid fidei minus consonum scripsit, neque dogmatice, neque assertive sed dubitative semper & inquisitive procedere; multa que Origenis congregat loca, in quibus apparet ipsius fluctuatio.

Multum etiam modestiam Origenis, & submissos ac humiles de se, suaque doctrina sensus prædicat Pamphilus initio Apologiæ: & merito; quid enim tam ab hæresi alienum, cujus certus character est superbia? Factum itaque optime est ab Halloio, cum in ejus contestanda demissione & modestia operam suam posuit, & loca ipsius multa coacervavit.

XII. Quid quod internecinum cum Hæreticis bellum perpetuo gerit Origenes, Valentianis, Marcionistis, Basilidianis, Apellitris, Helecsaitis; eaque teneri ac credi duntaxat jubet, quæ ab Ecclesia recepta sunt. *illa sola*, inquit in Proœmio libr. 1. *ἀπορίων*, *credenda est veritas, qua in nullo ab Ecclesiastica discordat traditione. quod sæpe repetit: & Hom. 16. in Luc. Ego vero quia opto esse Ecclesiasticus, & non ab Hæresiarcha aliquo, sed à Christi vocabulo nuncupari, & habere nomen quod benedicitur super terram, & cupio tam opere, quam sensu, & esse, & dici Christianus, æqualem & in veteri & in nova Lege quæro rationem. Vnde Pamphilus: Hoc idem facit etiam (Origenes) cum Hæreticorum dissentis secta, quibus omnibus confutatis atque victis unam solam eam, quam supra exposuit, Catholica veritatis sententiam tenet. De quibus singulis qualiter responderit Hæreticis, & quomodo universa eorum dogmata destruens ipse semper Apostolicam confirmaverit fidem, si velimus omnes sententias eius congregate, & longum satis est, & erit tam nobis qui scribimus onerosum, quam legentibus radiosum. Profecto hæreses, hæreseonque principes à pueritia usque adeo avehsabatur, ut Paulo Hæretico, excellentis licet facundia viro, in præcationi.*

Hall. Orig.
def. libr. 2.
cap. 2.